Год. II Брой 46 Силистра, 23 Януарий 1932 3 лей Брой

Урежда редакционенъ комитетъ

Абонаментъ 150 лей за странство 300 лей Приематъ се обяв — ления —

ПРОБУДА

Отговоренъ редакторъ Н. Атанасовъ

Редакция и Администрация Печат. „ПРОГРЕСУЛЪ" — СИЛИСТРА —

Redacţia şi Administr. Tip. „Progresul" Silistra

„PROBUDA" | Седмиченъ вестникъ за политика и обществени знания | Ziar Săptămânal

КАКЪ ДА ОТСТОЯВАМЕ ПРАВАТА СИ?

Много пати се говори въ насъ за начина, по който ще трѣбва да отстояваме правата си, защото вписанитѣ въ законитѣ права не сж още и на практика такива, до като нѣма една обществена организация, която винаги и при всички случаи ще бѫде една здрава опора за отдѣлния гражданинъ, при опититѣ да бѫдатъ изнасилени правата му. Случаитѣ, когато се изнасилватъ правата на гражданитѣ отъ българското малцинство сж твърде много въ миналото и особено започнаха да се повтарятъ въ последни дни толкова много, че голѣма часть отъ гражданитѣ стават равнодушни къмъ тѣзи похищения и едвали не смѣтатъ, че всичко това е въ реда на нещата и не правятъ дори опитъ за съпротива.

Свещенното право за неприкосновеность на жилището за българина въ нашия край не сѫществува. Неговото жилище е реквизирано и въ него сж настанени чужди, хора, които му не даватъ спокойствие ни день ни нощь. И това се продължава вече много години и противъ това посегателство на жилището му редко се чуватъ протести.

Собственостьта на българина въ нашия край не е неприкосновено, както пише въ конституцията и какъвто е, може би за всички други граждани. Въ неговитѣ хамбаръ, въ неговата нива, въ лозето му, въ бостана му свободно влиза колониста и усвоява онова, което му трѣбва за момента. Каруцата му винаги трѣбва да бѫде готова за услуга на колониста или служащия.

Свободата му може винаги да бѫде похитена, безъ да бѫдатъ спасени и най елементарни изисквания на закона. Младежи могатъ да бѫдатъ държани съ седмици въ казармитѣ на жандари и малтретирани най жестоко, безъ да има кой да се застѫпи за да бѫдатъ спазени законитѣ по отношения на тѣхъ.

Дори малолѣтни девици се държатъ по казармитѣ съ седмици и никой не пита какво повелява закона по отношения на такивато случаи.

Това предизвика протеста на двама младежи—емигранти, които помислили, че правото и повелѣнията на законитѣ ще се възстановятъ, като напишатъ и подпишатъ единъ протестъ. Въ него тѣ между другото, сочатъ и начина, по който ще трѣбва да се води борбата за да се въдвори изискването на закона и за насъ българското малцинство въ Нова Добруджа. Гражданскитѣ комитети тѣ поставятъ като опори при отстояване правата на населението.

Безъ да оспоряваме значението на мѣстнитѣ комитети, като първочални организации, безразлично какви имена може да носятъ, останени изолирани единъ отъ другъ и отъ голѣмото движение за демокрация въ Ромъния, тѣ едва ли биха имали нѣкаква полза за мѣстното население.

Усилията на всички добромислящи граждани ще трѣбва да бѫдатъ насочени къмъ обединението на всички българи въ една единна организация, която ще послужи като здрава опора на всѣки, който би потърсилъ нейната защита. Тази единна българска организация въ Ромъния ще трѣбва да потърси съдействието на онази партия, която дава най-ясни доказателства, че води борба за демокрация. Тя ще трѣбва да слѣе усилията си къмъ усилията на тази партия и като я подкрепи въ борбатѣ ѝ, и търси нейната подкрепа при всички случаи на политически проявления тогава да чака резултати отъ създаване на единъ демократиченъ режимъ, който не може да не създаде сносни условия за живота и за българското малцинство.

Всѣка друга организация, която би внесла раздвоение и нови партийни дрязги, би била пакостна за българското малцинство.

Къмъ единна българска организация и слѣване борбатѣ ѝ съ борбатѣ за обща демокрация въ страната трѣбва да се стреми всѣки съзнателенъ българинъ, защото само така ще се отстояватъ правата ни и като малцинство, и като равноправни граждани въ страната.

ДРУГАДЕ И ВЪ НАСЪ

Въ последнитѣ дни почти всички вестници пишатъ за страшнитѣ събития станали въ Сорока-Басарабия, на границата съ Русия.

На брѣга на р. Днестъръ, на нѣколко километра отъ гр. Сорока, сж били избити отъ пограничната стража шестима младежи, отъ които две момичета. Четиримата сж загинали на мѣсто, а двамата умрели въ мѣстната болница. Тѣзи убийства предизвикали потресно впечатление върху съвестьта на работитѣ и непокварени хора и всички сж изразили протеста си, толкосъ по вече, че убититѣ сж били доведени на мѣстото за да бѫдатъ избити.

Страшната нужда, която притиска хората, безработицата, която владѣе вредъ, кара хората на отчаяни стѫпки за да намѣрятъ безъ унижение коравъ залъкъ. Легендитѣ, които непрекжснато се разказватъ, че задъ Днестъръ е блаженната земя, въ която нѣма ни нужди, ни тегло, кара мнозина да рискуватъ и по непозволени пѫтища да се движатъ къмъ тази земя. Тази стремежъ на онуждените хора къмъ блаженната земя използуватъ престѫпни край граничари хора и като увличатъ нашитѣ младежи, взематъ имъ парите и ги завеждатъ на сигурно заколение. Избити сж невинни младежи и това буди протестъ въ душитѣ на всички.

Страшната трагедия извикала на работа депутати и сенатори избрани отъ окръга и ги поставя въ услуга на стремежа, породенъ у всички честни хора, да бѫдатъ открити причинителитѣ на веществото и наказани. Депутата Ландау предприема анкета и се явява въ Сорока, за да добие непосредственно впечатление за голѣмото престѫпление. Своитѣ впечатления той разказва на вестникаритѣ, много отъ които взематъ защитата на невинно загиналитѣ. Вестникаритѣ сѫщо предприематъ анкета и много отъ тѣхъ отъ престѫплението извършено въ гр. Сорока, тѣ правятъ голѣмъ въпросъ за народна честь и смело защищаватъ истината. Всичко това е все пакъ малко удовлетворение за близкитѣ на загиналитѣ и успокоение на възмутената съвестъ на гражданитѣ.

Това удовлетворение се дяде благодарение отзивчивостьта на избранницитѣ—депутатъ и сенаторъ отъ окръга.

Така става тамъ, въ Сорока, така се отзовавать на народнитѣ болки избранницитѣ народни. Ние бихме искали де видимъ и въ насъ да става сѫщото, и тукъ народнитѣ избранници да се чувствуватъ задължени и се притичатъ въ помощь на народа при болки и нещастия. Но сме принудени съ голѣма скрѫбь да отбележимъ, че въ насъ това никога още не е било при нещастия като това въ Сорока, та дори и по голѣми. Най близъкъ примѣръ за това е нещастието на селенитѣ отъ селото Надежда. Жителитѣ на това малко бедно селце сж нападнати нощемъ, изгонени отъ къщитѣ си. Падатъ убити хора, майки съ невръстни деца сж прокудени по горитѣ и

канарите. Къщи сж разрушени и ограбени. Но цели седмици разбѣганите се хора не смѣятъ да се завърнатъ дома си, не могатъ да погребатъ убитите свои близки. Всичко това нещастие не възбуди състраданието нито на единъ отъ избранниците на тѣзи хора и никой не си е направилъ трудъ, не да прави анчета и трѣби чрезъ вестницитѣ за голѣмото нещастие на хората ни черенъ трудъ, но да се ини поне на мѣстото и се помисли да внесе успокоение всредъ изплашените селяни. Не само това не сторено, но дори, когато се явили хора отъ столицата да анкетиратъ станалото, не се е намѣрилъ нито единъ отъ сегашните избранници, нито пъкъ нѣкой отъ бившите тѣхни да улесни и правилно насочатъ онѣзи, които сж дошле да търсятъ истината по станалото въ с. Надежда. И оставиха тѣ да се извърши втора по голѣма неправда надъ бедните хора на селото, като се даде възможность да се прокара въ нѣкой вестници лъжата, че сж виновни пострадалите.

Когато въ нисъ започнатъ да се избиратъ хора за каквато и да било длъжность, повече отъ кандидати нѣма, а когато трѣбва да се изпълняватъ задължения и отстояватъ права, тогава никого нѣма на полето на честьта. До кога това ще бѣде за насъ така?

Дошелъ ли е края на капиталистическия свѣтъ?

На този въпросъ професоръ Михалчевъ въ своето списание „Философски прегледъ“ отговаря така:

„Че въ Русия се твори съ необикновени усилия и съ страшни жертви единъ новъ свѣтъ, това е отъ 2—3 години вадимъ твърде ясно. Стотици грамадни фабрики, крупни индустрии, огромни електрически станции, съ една дума—ние виждаме да никнатъ върху територията на Съветския съюзъ една безподобна индустриализация. Но значи ли това, че въ тая нова Русия се строи *онзи социализмъ*, който Марксъ и Енгелесъ обосноваха научно още преди 70—80 години и който ще залѣе утре цѣлия капиталистически свѣтъ? Всички, които сж комунистически ориентирани, ще отговорятъ на този въпросъ, разбира се, утвърдително. Обаче, азъ не смѣтамъ този отговоръ за правъ. Ние които сме изучавали трудоветѣ на Марксъ и на неговитѣ най-близки съподвижници и слѣдовници, знаемъ че социализма може да бѣде осѫщественъ само въ една страна съ сравнително високо развити производителни сили, съ високо културно равнище на населението, отъ многоброенъ и високошколуванъ пролетариатъ, който е изпиталъ вече възпитателното въздействие на синдикалната, кооперативната и политическата борба. Обаче, руският опитъ, който нѣма нищо общо съ марксизма, предполага, че социализмътъ може да бѣде наследенъ на всѣкѫде, въ коя да е некултурна страна на централна Африка, напр. гдето нѣма нито необходимото *културно развитие* на населението, нито високо развити производителни сили, нито най-сетне многоброенъ и школуванъ *пролетариатъ*. Достатъчно да бѣде на лице една дейна и смѣла комунистическа партия! Ленинизмътъ предполага, че организираната *сила може* всичко да създаде. . . . Прочее, това, което се говори въ днешна Русия, не е, споредъ мене, никакъвъ социализъмъ. Дори теоретичнитѣ подачи на цѣлата днешна социал-демокрация, като К. Каутски, Теодоръ Данъ, А. Юговъ, Ото Бауеръ и *други отричатъ* категорично социалистическия характеръ на съветското строителство. Въ съветска Русия правителството не е слуга на народа, а е неговъ господарь. Въ Русия днесъ сѫществува чисто и просто единъ държавенъ капитализъмъ, който набъбва неестествено бързо и който разбира се не може да не остави дълбоки следи въ бѫдещето развитие на Русия. Но ние знаемъ много добре съ цената на какво бедствие на руския народъ се гради този държавенъ капитализъмъ“.

Министерската промѣна въ Франция

Бриянъ, м-ра на външнитѣ работи, който заема този постъ отъ 7 години непрекъснато въ всички министерства, които има Франция въ този периодъ, подаде оставка и съ това предизвика оставката на кабинета председателствуванъ отъ Лавалъ.

Оставката на Бриянъ дойде неочаквано, обаче лесно обяснимо. Тя е въ тѣсна връзка съ изявленията, които германскиятъ канцлеръ Брюнингъ направи предъ английския пословикъ въ Берлинъ, че Германия не може да плаща репарации, тя е въ връзка съ базелскиятъ протоколъ, въ който експертитѣ се изказватъ недвусмислено, че Германия е икономически разстроена.

Бриянъ отъ 7 години е уредника на международнитѣ европейски отношения; той е инициатора или най горещия защитникъ на плановете и договори, чийто цель е омиротворението на Европа и стабилизирането ѝ на здрави икономически основи. Безспорно е, че работейки за мира и икономическото оздравяване на Европа, той работѣше преди всичко за Франция.

Отъ Франция се искатъ голѣми материални жертви. Лъвскиятъ пай отъ репарациитѣ плащани отъ Германия е дадень ней. *Тя е и* истинската кредиторка на Германия въ даденитѣ ѝ краткосрочни заеми. Капиталитѣ, дадени на Германия отъ Англия и други международни банки, сж французки капитали. А и лично Франция дължи на Американскитѣ Съединени Щати голѣми суми, взети въ военни материали презъ време на войната.

Опищожението на репарациитѣ като единичко средство за повдигане икономическото състояние на Европа печели все повече привърженици. Франция, обаче го свързва съ опищожението на военнитѣ дългове къмъ Америка, на което пъкъ Америка не е съгласна. При това положение, поведението на Франция въ близкитѣ конференции ще бѫде решително и пълно съ отговорности.

Бриянъ подава оставка, обаче

Петко Тодоровъ

Царъ Симеонъ

Най-сетнѣ—Настроени радове се бълнѣйха въ Цариградските стени и нито морски вълни се разцѣлуваха шумно съ Вилдерим, отъ Златния Рогъ, чакъ до брега надолу. Преградѣ не видѣла въ дългия си пътъ не срещнала нийде отпоръ,—отпоръ вѣлможи виде въ всякога мѣтъ и полета опиповъ остриото му оружие на отпоръ; до него други воини се нарекоха, воини-христи, а трети възмахнаха тамъ съ болдуина на другаря си, не виде, гаванъ му ще отроши. Отъ рано вечеръ се приготвиятъ за сетна разправа,—съдържатъ да и пия, всичко е въ ръката имъ. Съ остатъците на виде хумби войница застигнаха отпоръ и молитъ, плачъ кървавъ—щомъ терба и взима утре не смогнатъ да дигнатъ пѣчките, съ които ще я помѣтнатъ къмъ близкиските си хижи . . .

И сякашъ всякатъ отвѣтъ на старъ въпросъ—вездѣ въ войници пѣкъ се вмѣркнаха и впериха очи въ Влахерските врата, които мѣлчатъ като сключени уста. Задъ тѣхъ е притаилъ дъхъ „Константиновия градъ и самъ-тамъ имъ зрѣющаната се съзиратъ само кръстове, по черковните кубета, като подѣлватъ немощни ръце на мѣдость къмъ небото.

— . . . Нека се молятъ! И те сж кръстени въ същата вира всички, Богъ е единъ и същъ: той нѣма само тѣхна страна да дѣржи! Сбратъ се на вулчини водишна и водните имъ разговора сще по-кодно се отѣзнатъ имъ стани,—Вирата и силата възтайнѣйна те водятъ. Изгусни сж ромейски договори на правилна само, но, съ хитрости, и дукавство. Но показатъ да се бълтаре дали съ лице срѣщу тѣхъ, отъ никъдъ имъ те изгубатъ сенъ, фърлятъ и мѣтъ и щитъ бегатъ презъ-глава да се не видятъ..

Отъ недомощите сще по-нехатятъ войницитѣ, които сноемъ възмъ катѣтъкъ, мрѣжунѣкъ. Часъ по часъ правени отпоръ все нови правидатъ, часъ по часъ се прикласи разгорѣтъ, всѣкому въ гърди сякашъ двойна сила се пробужда—не му се чакатъ вече и зора . . .

А нощта идо отъ морето съ мекия си дъхъ обгръна войницкия станъ, подобно майка, която съ блага рѣчь и ласки дере немирна сина да умрѣе. Видра кожна нощь,—не е тя като тази що отъ балканските добри пришла, пълна имъ подсаде добрашкомъ, донато пробуди сетния заклещенъ грѣчъ и затвое подето. Разнила отъ житомъ звездецъ плащъ, простѣлнѣ тя овездано, и кротко га *кани да легнатъ* подъ нейни полози, морни сняга да отморятъ. Единъ по другъ недомощи се разтѣглятъ, войницето въобкалятъ на вучини огайовете, думлази имъ подъ и сядатъ врѣй тѣхъ да отдѣхнатъ.—

Поемъ нощь неволя и беда се примѣнаха донато отегчатъ тѣхъ! Не единъ изнемощялъ помера да остава походъ, но единъ осѣнатенъ, пребатъ, се тръшва средъ пѣти да мре. И вдѣмъ съвестъ позначаше се плащъ,—що на прилазъ съ богато имание и жени е Византия тѣдка. Деди и баща разорилъ византийската хубость—безчетнате имъ богатства . . . По тѣхъ що походъ сж отворили, що сили проклѣтия—и все

...явиши, че би продължил да стои ...а чело на външното министерство, ...само при едно широко национално ...правителство.

Лавалъ подава оставката на ка...инета, обаче пакъ той бива нато...варенъ да образува новия кабинетъ. ...Следъ като най силнитѣ парламен...тарни политически групировки: со...ц-демократитѣ и радикалъ-социа...листитѣ отказватъ участието си, ...той образува кабинета съ свещи...ника, обаче безъ Бриана и съ Тар...дие, който заема мѣстото на почи...налия миръ на войната. Земѣдѣлецъ ...а Бриана е Лавалъ, който покрай ...ъръ председателското мѣсто взема ...мото на външнитѣ работи.

УВЕДОМЛЕНИЕ

Отъ обявлението, залепено на ...ъркванитѣ врати, узнаваме че на ...4 т. м. часа 11½, при църквата ...с. ап. „Петъръ и Павелъ“ въ гра...да ще се състои изборъ за *Евро...йски свѣтъ* и за *църковни ...настоятели* (епитропи). По тоя ...случай нужно е да се знае отъ ...почитаемитѣ граждани, отъ източ...но—православно вѣроисповѣдание, ...че съгласно чл. 45 отъ закона за ...новото у с т р о й с т в о на ...мѣстната правосл. църква, европей...ския съвѣтъ трѣбва да се състои ...отъ 30 човѣка а църкови. настоя...телство отъ 6 (чл. 56), отдѣлно ...отъ тѣхъ. Както единъ тъй и дру...гитѣ трѣбва да бждатъ хора пълно...лѣтни, неосѣтени, отъ ...щаго вѣроисповѣдание, всѣкога ...готови да изпълняватъ своитѣ мо...рални и материални задължения ...къмъ управата, качества каквито ...споредъ чл. 37 отъ същия законъ ...трѣбва да притежаватъ и избира...телитѣ Духовната власть поканва и ...апелира къмъ гражданитѣ да се ...явятъ на изборъ, който ще стане ...въ притвора на църквата,

За онова, отъ което трѣбва-ше да се започне...

Настоятелитѣ на Българското Об...щество и тѣхнитѣ близки и далеч...ни приятели сочатъ съ гордость обновенитѣ въ мѫжката гимназия салонъ, дирекция и канцелярия на настоятелството. Хубавото е прит...но на всички, та е оправдана гор...достьта имъ, безразлично, кой ще събере облагитѣ отъ това. Хубаво...то се създаде за онѣзи, които случайно идятъ въ училище и прес...тояватъ тамъ само по нѣколко часа въ седмицата. Това хубаво се из...чърши за смѣтка на онѣзи, които години прекарватъ въ училище и тамъ ще се оформятъ физически и духовно. Това стана за смѣтка на децата—ученици, утрешни граждани и дейци.

Приятели и противници на сторе...ното въ мѫжката гимназия, като попадатъ тамъ и се порадватъ на хубавото, което ще изпитатъ въ са...лона, дирекцията или канцеларията, да надникнатъ и въ учебнитѣ стаи. Добре да се върнатъ въ вратитѣ и видятъ какъ се тѣ отварятъ и затва...рятъ. Да прегледатъ пода; да се ог...ледатъ въ черната дъска, и онова, което ги обслужва; съ още по го...лѣмо внимание да се доближатъ до чиноветѣ, на които децата стоятъ и на които ще се оформи детския организъмъ. Да видятъ до колко тѣ представляватъ удобство за про...дължително стоене на тѣхъ. Да погледатъ на стенитѣ, съ всичко което има по тѣхъ, печкитѣ, които топлятъ стаитѣ. Следъ това нека се порадватъ и на коридоритѣ по които ще минатъ, стълбитѣ, по ко...то ще слѣзатъ, за да отидатъ въ дирекцията.

Обходили цѣлото училище, нѣка отидатъ при г-на директора, при неговия помощникъ или при който и да е учитель и попитатъ: какво влияние упражнява обстановката всредъ която ученика е поставенъ, върху неговата психика и къмъ какъвъ родъ дейность го подтиква? Следъ като чуятъ отговора, ако остане още куражъ, нека се възхищаватъ отъ направеното.

Ако трѣбваше да се преправя и поправя то трѣбваше да се започне отъ тамъ, откждето ще се по...добри обстановката на ученика, за...щото училището е за тѣхъ. Тамъ тѣ ще се формиратъ и цѣлата об...становка трѣбва да ги подтиква къмъ хубавото. Като останѣха още срества, можеше да се помисли и за онова, което ще служи на онѣзи, които може да гостуватъ по часъ, два презъ седмицата въ училището.

Отъ класнитѣ стаи трѣбваше да се започне и тогава нѣмаше да има опозиция.

Не казвамъ, че тази преправка се внуши отъ най заинтересованите настоятели—но при тази оскждица на средства, десеткитѣ хиляди по...харчени, могатъ да нашепнатъ всѣ...кому по нѣщо.

Ст. Ав.

ГОЛѢМИЯТЪ ВЪПРОСЪ НА ДЕНЯ

Новото френско правителство предъ камарата.

На 19 т. м. м-ръ председательтъ Лавалъ е прочелъ декларацията програма на новото правителство. Преди да се пристапи къмъ двене...ния редъ, председательтъ на камара...та е заявилъ, че Франция не може да се откаже отъ своето право на репарации безъ да и се гарантира едно равно намаление на задълженията и отъ страна на нейнитѣ кредитори.

По същия въпросъ, Лавалъ е отбелязалъ, че засилването на кре...зата е създало теорията какво пре...махването ѝ би било възможно безъ изкупуването на победенитѣ т. е. въ едно съгласуване между анулирането на репарациитѣ и военитѣ дългове. „Френското пра...вителство не може да приеме со...ченото разрешение за намаляване салата на кризата и съ това да намѣри осѣтенитѣ му нрави чрезъ договорътъ. Не ще се откажемъ отъ репарациитѣ и не можемъ да приемемъ моралното ликвидиране въ полза на длъжницитѣ на“, е заявилъ той.

Въ започналитѣ веднага разисквания по декларацията Леонъ Блумъ Социалъ-демократъ, е заявилъ, че плана Лавалъ трѣбва така да се при...ложи, че Германия да не бѫде разстроена и че, известна, тя въ този моментъ не може да плаща.

Америка и репарациитѣ.

Френскиятъ м-ръ председатель Лавалъ е поискалъ да знае пове...дението на Съединенитѣ Щати при едно евентуално продължение на мораторіума Хуверъ. Полученъ е отговоръ, че продължение не пред...

...захлосъ!—Сега вече те що се от...ѣматъ. И на царь, на войводи и вой...ници—за всекиго ще има. Ще има ...а наесенятъ утеха на майки и деца ...акато бащи еж оставили кости по ...ѣрнини полета въ борба съ цѣрни ...игри—подчиняващи срѣщу тяхъ ви...ъкъ византийците . . . Унесени въ ...воите бляскави войнишкитѣ ве пат...ѣшаха единъ до другъ, огнища ...апалиха, отвредъ. Чувахъ се само ...ъдото отъ конитѣ предвѣстникъ на мо...ето къмъ брѣгътъ. докато най по...ѣдъ се отцепиха, като че задрямаха и те.

Но тази нощь, що мидна съ про...тъкъ съвъ войнишкия станъ, въ ...ушата на цяра разрази стъръ огня...ко сега. Тоя бѣлъ мухъ отнася ...ечността на годинитѣ и подъ нея ...ѣтри спомени блестятъ! . . . Който ...ѣреди години, той е нѣкъ тукъ, на брѣгътъ на Златния Рогъ, дето врагния шезотъ на морето подѣматъ нагорѣ и го унесятъ въ свѣтести газбини. Тукъ—пръсналъ въ градина...то дето не прецъфтява, и на пепре...възнатъ върхъдървената дигатъ пълни чаши едно нѣмъ друго . . .

Колко пъти презъ тия нощи пресѣдаше той самичъкъ да отдъхне въ тъмнитѣ дни. Надъ алеите протягатъ единъ къмъ другъ крехки гран...мертъвъ и дефната. И всичко нуднее трепетно напколъ, а той бѣ се захласналъ да се готви за бъдащъ животъ, преди да живее това . . .

—Нашата вѣра!—Искашъ да и бъ...дещъ животъ да наследешъ врътата на мечъ направи. надвигни го и го забий въ градината, дето е цѣфтяла твоята младость! . . . Тамъ едно невръстно дете сега цвръща,—съ твоя здрава ръка надвигни ти врътъ; нека го видятъ и повикатъ другитѣ въ него да повярватъ и тебе самия... Въ Цяхерна те чакатъ само. Тамъ ти са бѣдъ по-свой, отпаянето и въ бѣщата си домъ. И ще бѫдешъ!.. дигна горда глава Самсонъ, и поглъ...натъ отъ безумни мисли .побърза изъ шатра нанъзъ.

Войникъ до войника легнатъ свѣрълкали въ гаушчетата,—като ратно поле следъ бой. Горе отъ небето се ...рее надъ тѣхъ бледната месечина, сякашъ вещица, тръгнала по мърт...вия трупове да гадай; тукъ въ ред...ница нѣкой се огледа, тамъ пребледнѣй на сложенъ на стрѣла бой гугнатъ и нѣкъ въ...бродя изпатъкъ. Магомъ стѣпилъ предъ своя станъ, Самсонъ мѣрна ръка, грозно надвиге да пробъда и се запъти врѣзъ спящи редове къмъ Златния Рогъ, който въ месечното сияние свѣтеше като пъпатенъ пѫть, водещъ сега право мъртвия трупове къмъ вѣчна сънища и слава . . .

—Единъ пѫть ли краватъ му пресѣча мъртвия трупове, да тука тукъ ще нѣкой смѣртенъ не е отпаднѣлъ, щото нѣмъ нѣкога ще стигне . . . Умореенъ е вече духътъ му. Но...чъка и утре,—ще отдъхнатъ и ратни поля и морски вопи. Отъ Босфора до Дуная бѣлъ само хромове и палати ще се дигнатъ и сѣлата ще неговото цѣртво прѣзъ земя и мѣрета ще се разпрѣе . . . Но чие чакъ нѣ...прѣсѣка нѣкой се сблъсна въдъ Самсона и той се спре.

Отпадъ въ...ъ морнѣ сънъ, нѣкой тамъ се бореше съ приведения разнихайни ръце нѣкого сянци друг...гаре! Самъръ, самъръ дай! нѣкакъ въ невѣзна ся той. Що ти е сънди...но вѣдно! Повѣрна. Самъръ въ нѣ...

торатма е невъзможно, защото вотантът на политическитѣ партии сѫ заявили че не сѫ съгласни.

Получената отговоръ прави френскитѣ преса още по настойчиво въ всѣкото си да се не дава на Германия новъ мораторумъ докато Съединенитѣ щати не дадатъ такъвъ за своитѣ изкания. „По-добре е да се оставятъ работитѣ така както сѫ сѫ и да се чака докато правителството, конгресътъ и американскиятъ народъ прецѣнятъ положението, въ което се намира Европа поради политиката на Съединенитѣ Щати.

Мораторумъ въ полза на единъ и въ ущърбъ на другъ е всѣкъпрактикъ“, казва „Excelsior“.

Англия и репарациитѣ.

Англинскиятъ посланникъ въ Берлинъ е поискалъ да узнае отъ канцлера Брюнингъ, съгласна ли се би Германия за продължение мораторумъ Хувъръ съ още една година. Отговорътъ е билъ отрицателенъ защото това ще бъде мотивъ за отлагане на Лозанската конференция и възтържествуване по други пътища на френското гледище, че плана Янгъ трѣбва да остане непокатнатъ.

Лондонската конференция

Макаръ и да е опредѣлено да се открие на 25 Януарий, все още съмнително е дали ще се състои на тази дата. Всѣки изминатъ день изостря кризата и съ това прави репарационния въпросъ все по-мъченъ и разногласията между заинтересованитѣ правителства все по-голѣми.

Женитѣ и обезоряването

Между другите дела на женитѣ съ седящи въ Лондонъ е възприета въ Женева една декларация въ полза на обезоръжаването съ 2.120.000 подписа.

Изъ окржга

Село Алфатаръ

Общинска каверъ е Асенъ Джадъ сѫщъ отъ имота, за когото ежъ съобщихъ нѣкой работи въ вестника, а има и много да се съобщаватъ още предъ-имало така да реди общината, както до сега. Та сега на сегашъ,

На 10 т. м. отиде той да събере нѣколкостъ общински данъкъ въ дома на Ечо Колдамаковъ, каждето не намѣрилъ нѣкого освѣнъ десетъ годишното му дете, ученикъ въ основното училище. Детето не е могло да каже кадѣ сѫ родителитѣ му, защото и то тому що си вдига въ домъ. Общинскиятъ касиеръ съгледалъ, че детето има на врачата си нови обущя и съобразилъ, че съ тѣхъ може да се накаратъ общинскитѣ такси, каквато той дошелъ да събере. И защото детето не е искало доброволно да се даши отъ новитѣ си обущя той, касиеръ, го натискалъ и насилъ събулъ обущата отъ врачата му като го оставилъ съ сжлзени очи на сѣнга. Детето дълго плакало и молило да му повърне обущата, но неумолимиятъ общински касиеръ Асенъ Джоджа сетнатъ глухъ къмъ детскатъ молба. Детето настанало отъ дългото стоене босо на сѣнга продължително болѣлувало. Това е новъ начинъ за събиране на данъцитѣ, който е противенъ на елементарнитѣ понятия за начетено право и редъ дикторувани отъ канонитѣ.

Алфатарски

Изъ политическия животъ въ насъ

Пътуването на м-ръ Арментонну

Почти месецъ вечъ отпаднѣ м-ра на финансовитѣ работа. Бѣше въ Рамъ, дето разговаря върху политическитѣ въпроси на деня съ Мусолини, ходи въ Парижъ, а сега е въ Лондонъ. Въ своитѣ изявления предъ пресата и въ двете столици той не отдаде подобаващо мѣсто на цѣлувието си, а често конфузионно: да се отбѣгне на всѣка политическа международна въпросъ, което засѣгатъ Румъния и да подчертае чуждата дѣйностъ създаването политико-икономическо положение на отечеството си.

Макаръ и интересуващи да сѫ изказванията на м-ръ Арментонну, пресата у насъ не напълно имъ вѣрва. Пътуването му се свързва съ разрешаването на два въпроса: 1) дали предъ предъ на очертаващо се отношенията нужда на дърпанията и 2) да се убѣди лично какъ новитѣ дѣржавни глодатъ на сегашната формация на кабинета и направлението споредъ това на бѣдещия новъ кабинетъ.

Пътуването на м-ръ Гиса

Министра на външнитѣ работа Д. Гиса прави своитѣ политически пътувания. Бѣше въ Варшава, дето въ дневенъ редъ бѣ главно преговоритѣ съ Русия за сключване на договоръ за ненападение. Подобни преговори се водѣха между Русия и Полша преди започване на Румъно—Руситѣ преговори, обаче окончателното имъ приключване бѣ свързано съ участъта на първатѣ.

Сега м-ръ Гиса е въ Прага, отдавната на Чехо Славия. Официалното комюнике върху тази среща казва следчото: „Днешата министръ конференция върху общото положение на държавитѣ имъ и тоя на Европа въ връзка съ предстоящата конференция въ Лозана и Женева. Тѣ констатираха единодушие въ гледището на правителствата имъ по същество на въпроситѣ и тактиката, която ще трѣбва да се следва. Разгледаха въпроситѣ относещи се до пряката отношения между двете държави и тѣзи въ връзка съ икономическата криза. Днешата министра ще се срещатъ съ Г-нъ Мирановичъ въ Швейцария преди откриване на Женевската конференция“.

Преговоритѣ съ Русия

Прието договоритъ предложенъ отъ нашиятъ пълномощникъ въ Рига на бѣ приетъ отъ Руското правителство. Неговиятъ проектъ не се намѣри задоволителенъ отъ нашето правителство и преговоритѣ фактически сѫ прекъснати. На пленарното засѣдание въ Прага министра на външнитѣ работи ще направи изложение на тѣзи преговори, м-ръ Гика е заявилъ, че въ Женева ще се срещне съ Г-нъ Литвиновъ за да продължатъ преговоритѣ.

Отзиви и бележки

Арестуванитѣ

Най сетне, следъ като бѣха държани въ казармата на жандармерийтѣ само две седмици, младежитѣ — момчета и момичета, сѫ освободени на 21 т. м.

Останаха въ затвора само двамата граждани, които подписаха протеста за арестуванията. И сега като сѫ освободени все още остава открита въпроса, защо трѣбваше тѣй дълго да се задържатъ млади хора въ затвора и да се озлобяватъ безъ да може да се мотивира едно обвинение?.

Напомняване

Единъ учитель на учителки отъ горнитѣ класове отъ Българската Частна девическа гимназия е билъ неприятно изненаданъ отъ отношенията на нѣкои учителки къмъ дъщери му. Когато родителятъ—самъ учитель, е повикалъ да узнае неизкаленото положение на дъщеря си въ училището, питаемалъ се е на фактъ, които не бива никога въ никой случай да се оправдаятъ на учителя и съвета въ едно частно училище. Учителитѣ отъ частното училище трѣбва да бележатъ съ отношението си къмъ ученичкитѣ едно недопустимо на школскитѣ предразсѫдъци и здравъ умъ на онова, което трѣбва да бѫде училището. Като се дърпи здраво на интереситѣ на училището, никога да се не оправдаватъ и интереситѣ на родителитѣ и особено, тѣхнитѣ чувства. Становището, което е взелъ родителя прави невъзможно поправяне недоразумѣнието, по отношение на ученичката, но упрѣкътъ на училището има всичката възможность да възбуди изкаченатата непріятностъ отъ родителитѣ.

Плати си абонамента

Tip. „PROGRESUL“ Silistra

...ките плачки ще дигнемъ! . .

Смигоъ се чудесния на мѣстото си. Онъ той стремежъ глазъ и той се убѣ и не посмѣ да върви надолу,—бързо възвѣ къмъ шатора си. А по-сетнѣте стражи се потекоха една слѣдъ друга, както слѣдъ пчелния пѣсъкъ излизатъ пчелитѣ, строяватъ се, отдѣлятъ и пакъ се тръгватъ за пѣсъкъ.

. . . Плачъ! Великия синклитъ гледа отъ всѣкъдъ сѫ жена да разгледа, и мжки върху него да изрази. Цѣлъ-пѣлъ не сѣмъ на плачъ бѣзрастенъ. Нѣкъ тукъ, когато надъ вѣтре цѣлата страна,—нѣмъ ли нѣмъ нѣма да сетнѣе на отъ черкви, ни отъ олати . . .

Той влѣзе въ шатора си, седна и бѣрзо изтощена глава.—Настроение, то ще се форматъ нѣй нѣкъде сѣрце, на което и мѣлвата ще се сбиятъ помежду си. Нѣкой нѣмъ да имѣли нѣкво право. Когато всичко ограбатъ вечъ, когато и най гордия византийски самостоятеръ накрѣтъ да преведе врата предъ тѣхъ да имъ слугува, ще дигнатъ секири и бодгатъ да трошатъ мраморни стѣлбове и двери цветорева—нѣфъ да си правятъ. Два три дена, неделя—ще се смѣрши гроздото имъ тържество, всѣки плочката си ще помѣнѣе нагоре и пазата слава на Византия ще тѣлѣе въ бурениѣ... Не, но съ тѣлѣвия труд се подигатъ цѣркъвата и сѫдятъ славни имена! Тукъ нищо нѣма да сетнѣе . . Той всѣкда всичко, като на длѣнъ.—Сѣдъ годинъ, когато времето равнѣе праха на победители и победени, въ капоарума—сборището на най видни хора—отъ вѣшенъ нрай сѣдѣнъ ще се повисне подаръ радото, Въ сѣсѣдните на Свята София свѣчарчета ще западчуятъ стѣда и ще тръгнатъ да ровятъ бѣлва—разѣденото мозайки отъ нѣйните чудотворни икони . . . А въ мраморните чертози на Влахерне, въ нѣйните недра славни тѣдѣни—тѣмъ вухами ще забуятъ. . . И летописца и мѣдреца до нѣкога ще запишатъ въ своите книги: не пѣрь дойде тукъ вмѣто Христово да просвѣти свѣтътъ да повиши ума и мѣдростъ му, а варваринъ неблагодѣренъ, който и вѣра и книга дадоха въ ръка, помѣнѣ отъ Бѣдната своето пѣвчащо въ плачъ и помѣръ да да обърне Византия!

Тѣлѣва себото. Една водъ върхата усмивки на зорята се сещаха морски вѣлни надолу и трѣбата на вестникъ пробуда ставътъ. Падагатъ се сичкини оѣлчащи, вѣлмощни нѣдаватъ ухо, слушатъ! „ Цѣрътъ на Константина дѣржа царството—кой отдето е дошелъ да си изгуби! На съмъ да, на кое да е тукъ? . . Взимъ, който едѣнъ душа на плачка довдечъ тукъ, нѣмаи се: какъ ще си върне? . . Цѣрътъ и дума не всѣка повече отъ нѣкого да слуша. Нѣкъдъ предъ царския шатъръ вопатъ му,—ето го сѣе вѣдѣ, метна се и нѣма изашинъ по пѣти нагоре. Цѣкнѣ нѣше предвѣрни възможи слѣдъ него, а по тѣхъ ропотно и врѣвна на човѣшкото море отгуши отвредъ...